

SKAUN KOMMUNE

AKTIV OG ATTRAKTIV

SAMFUNNSPLANEN 2013 – 2024

Innhold

Innledning

- Hva er kommuneplanlegging
- Skaun kommune sin planstruktur

Samfunnsplanen

- Visjon
- Overordnede mål
- Suksessfaktorer (delmål) tilknyttet de overordnede mål

Utfordringsbildet som grunnlag for kommuneplanarbeidet

Innledning

Hva er kommuneplanlegging

Plan- og bygningsloven § 10-1 Kommunal planstrategi

”Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. -----”

Plan- og bygningsloven § 11-1 Kommuneplan

”Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdelen med handlingsdelen og arealdelen.”

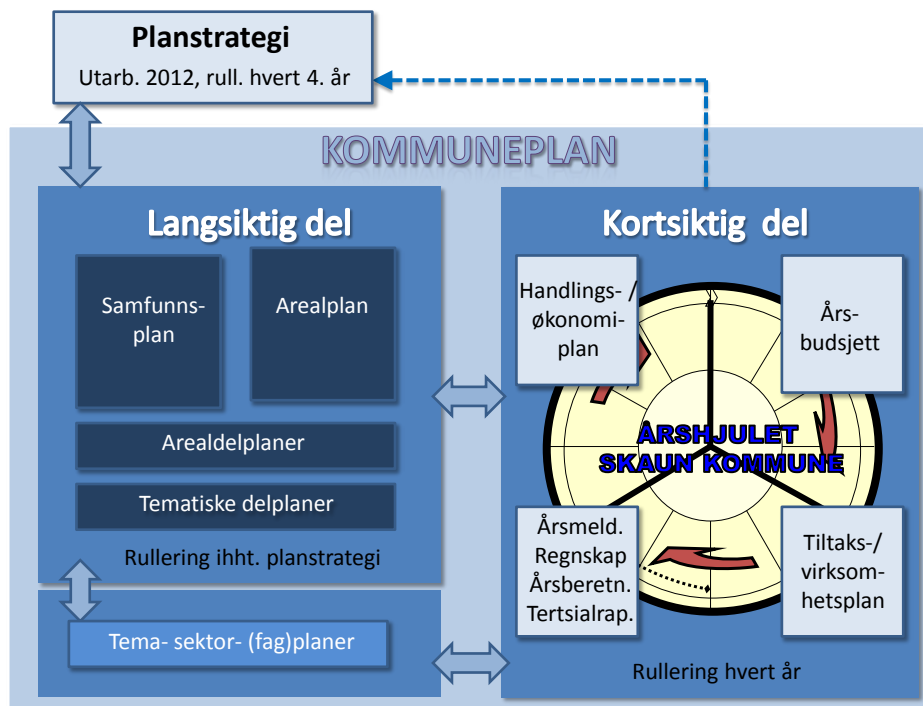
Plan- og bygningsloven § 11-2 Kommuneplanens samfunnsdel

”Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utvikling i kommunen.

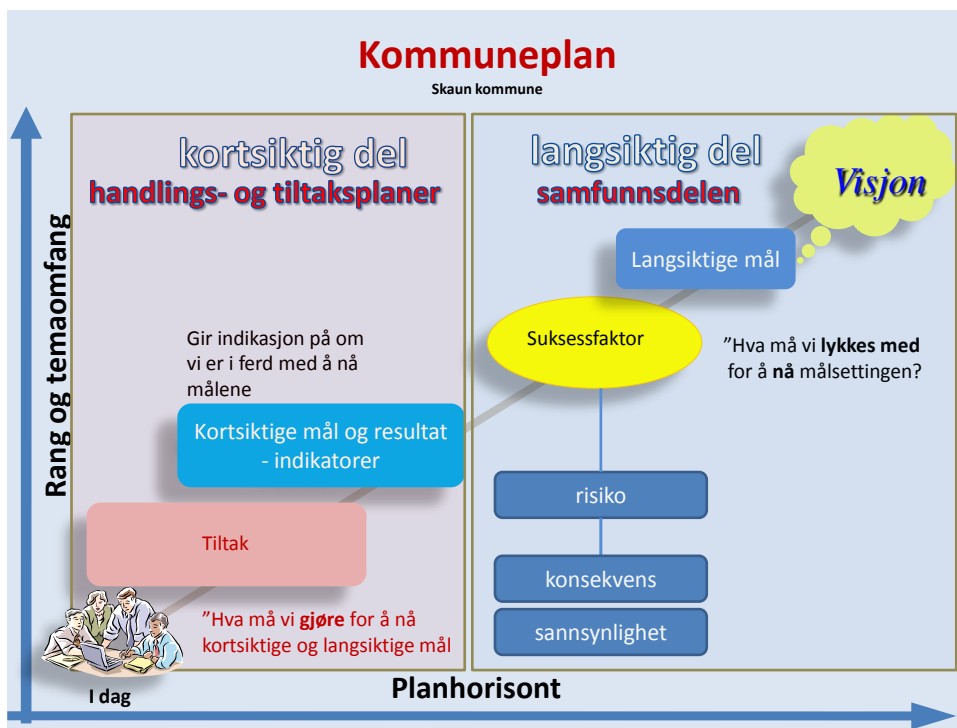
Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomheter skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig. --”

Skaun kommune sin planstruktur

Figur 1: Kommuneplanens struktur, det vil si oppbygging av ulike planer og rullering

Figur 2: Mål- og tiltakshierarki relatert planhorisont og rangering.

Kommuneplanen gir de overordna politiske rammebetingelsene for planlegging, forvaltning og utbygging.

I samsvar med plan- og bygningsloven består Skaun kommune sin kommuneplan av en langsiktig og en kortsiktig del, se figur 1. Den langsiktige delen har en planperiode på 12 år og omfatter en samfunnsplan - med en visjon, overordna mål og suksessfaktorer – og en arealdel – som er en juridisk bindende plan for forvaltninga av kommunens arealer. Det utarbeides ofte kommunedelplaner for avgrensa geografiske områder (eks. sentrum) og / eller spesielt prioriterte områder (eks. barn og unge). Gjennom kommuneplanens arealdel legges rammebetingelsene for reguleringsplaner og bebyggelsesplaner.

Kommuneplanens kortsiktige del har et perspektiv på 4 år. Den omfatter handlings- og økonomiplan, årsbudsjett og tiltaks-/virksomhetsplan. Årsmelding, regnskap, årsberetning og tertialrapport er tilbakemeldinger først og fremst på delplanene i kommuneplanens kortsiktige del men er også rapportering om måloppnåelse i kommuneplanens langsiktige del.

Børsøra før og nå

Samfunnsplanen

Visjon

Skaun kommune – aktiv og attraktiv

Overordnede mål

Samfunn

Skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden

Skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil

Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur

Tjenester

Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser

Organisasjon

Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere

Økonomi

Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver

Samfunn

Skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden

Alle innbyggerne skal oppleve trygghet, trivsel og tilhørighet og aktivt kunne delta i samfunnsutviklingen, også i et regionalt perspektiv

Skal drive aktivt forebyggende arbeid og ha en høy beredskap for å løse og unngå alvorlige krisesituasjoner

Gjennom en kontrollert vekst legge til rette for et innbyggertall på rundt 9 600 ved utgangen av planperioden

Tettstedutviklingen skal vektlegge høy arealutnytting, god stedsdannelse, estetikk, grøntområder og blanding av boliger, handel og servicenæringer. Børsa styrkes som kommunesenter

Boligbyggingen skal preges av varierte boligtyper, grøntområder, livsløpsstandard, universell utforming og tilrettelegging for sosial boligbygging og godt kollektivtilbud

Et av Midt-Norges beste oppvekst- og læringsmiljøer i det 13-årige skoleløpet

Skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil

Legge til rette for økt fysisk aktivitet i nærmiljøet

Fremme egenmestring og sosial deltagelse

Legge vekt på helsefremmende levevaner og gjøre det enkelt å ta sunne valg

Aktivt hindre frafall fra skole og arbeid, med vektlegging av helsefremmende og forebyggende arbeid

Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur

Legge til rette for at flere skal kunne skape attraktive arbeidsplasser i kommunen

Tilrettelegge for etablering av lett industri og servicearbeidsplasser

Miljø- og klimasatsingen skal først og fremst preges av et bærekraftig areal- og utbyggingsmønster

Kulturlivet og frivillig sektor er viktige faktorene for å skape en god bokommune

Tjenester

Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser

Kommunen skal fokusere på sine kjerneoppgaver og utvikling av kommunal tjenesteyting

Kvaliteten på de kommunale tjenestene skal ytterligere forbedres gjennom bred dialog med brukerne og god utnyttelse av Skaun kommunes helhetlige styringssystem

Tilgjengelighet og publikumsservice i kommunen skal forbedres

Kommunen skal benytte tilgjengelig teknologi for å optimalisere og effektivisere tjenestetilbudet

Organisasjon

Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere

Skaun kommune skal ha en fleksibel organisasjon som er i stand til å tilpasse seg endra rammebetingelser og endringer i innbyggernes behov

Gjennom medvirkning, dialog, utstrakt delegering og ansvarliggjøring skal kommunen skape godt arbeidsmiljø og en organisasjonskultur som motiverer og engasjerer medarbeiderne

Skaun kommune skal som organisasjon kontinuerlig utvikles slik at vi framstår som en attraktiv arbeidsgiver i forhold til andre tjenesteytende organisasjoner

Kommunen skal ha en lederkultur som inspirer til å skape lærende miljø som sikrer medarbeiderne faglig og personlig utvikling

Økonomi

Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver

Økonomiske handlefriheten i kommunen skal styrkes gjennom årlige netto driftsresultat på minst 3 %

Stramme prioriteringer og konsekvent oppfølging av økonomiplaner og budsjett skal sikre at kommunens utgifter er tilpassa inntektsgrunnlaget

For å øke den økonomiske handlefriheten skal kommunen til enhver tid ha fokus på kostnadseffektiviserende tiltak

Avgiftsbelagte tjenester skal være effektive, sjølfinsierende og framtidsrettet

Skaun kommunes eiendommer, veger og anlegg skal forvaltes på en slik måte at våre felles verdier styrkes

Utfordringsbildet som grunnlag for kommuneplanarbeidet

Ved utarbeidelse av kommuneplanen har vi benyttet to ulike metoder. Beskrivelser av dagen situasjon og analyser av nær fortid er et nødvendig grunnlag for planarbeidet. Ensidig bruk av denne metodikken kan lett føre til at en styrer inn i fremtiden ved å se i bakspeilet. Følgelig har en også vektlagt faktorer som vil være viktige ”motorer” i samfunnsutviklingen. Eksempler her kan være nasjonalt og regionalt potensial, klima, trender osv. Sist, men ikke minst i planarbeidet, har vi stilt innbyggerne spørsmål om hvilket samfunn de har lyst på. Følgelig gjennomføres folkemøter i to omganger ved utarbeidelse av denne planrevisjonen. Kort nevnes at i tillegg til politisk involvering er barneskolene og ungdomsskolen engasjert for å komme med bidrag til samfunnsplanen.

2009 og 2012 ble det gjennomført innbyggerundersøkelser. Disse og gjennomførte bruker- og medarbeiderundersøkelser er lagt til grunn for planrevisjonen. Det samme gjelder nylig utarbeidet ”kommunekompass” av KS konsulenter der kommunens funksjoner er evaluert. Sist men ikke minst er nasjonale og regionale føringer for kommunalt planarbeid lagt til grunn for planrevisjonen.

Venn

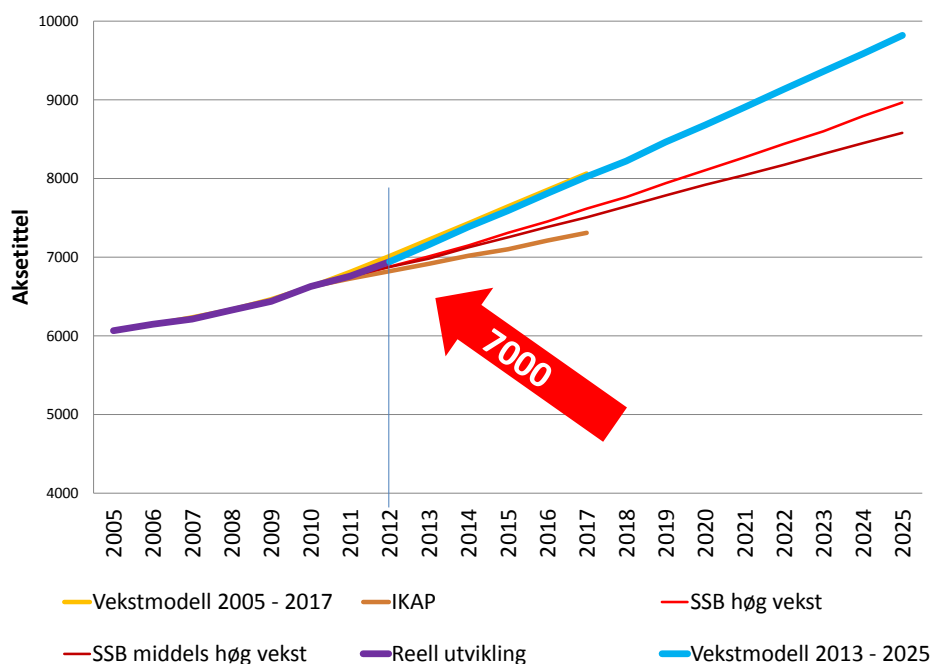
Børsa

Vekstmodell

Med sin vakre natur og sentrale beliggenhet nær Trondheim, Orkdal og Melhus er vekstpotensialet for folketallet i Skaun kommune meget stort. Skaun kommune er og kan være en attraktiv bokommune i Trondheimsregionen.

I perioden 1965 til 2006 (ny E 39) økte folketallet med 95 personer i gjennomsnitt pr år. Fra 2007 til 2012 var tilsvarende tall 147. Norconsult utarbeidet i 2012 en folketallsprognose i forbindelse med en utredning om investeringsbehovet for skoler og barnehager. I revidert samfunnsplan er denne folketallsprognosen lagt til grunn, se figur 3. Prognosen viser at en i planperioden fram til 2024 kan forvente en befolkningsøkning på totalt 2600 innbyggere, det vil si ca 220 flere innbyggere pr år. Viktige årsaker til den prognoserte høye folketallsveksten er lav gjennomsnittsalder i befolkningen og mange reguleringsplaner klare for realisering. Videre de senere års mange nye boliger og store tilflytting fra områder utenfor kommunen. Prognosen for forventet folketallsutvikling er dimensjonerende for utbygging av offentlige og private tjenester. Kommunens nåværende og forventede relativt høye andel av barn og unge gir spesielt utfordringer med hensyn til utbygging av barnehager, skoler, idretts- og fritidsanlegg.

Dimensjoneringsprognosen som her legges til grunn forutsettes benyttet ved revisjon av interkommunal arealplan for Trondheimsregionen.

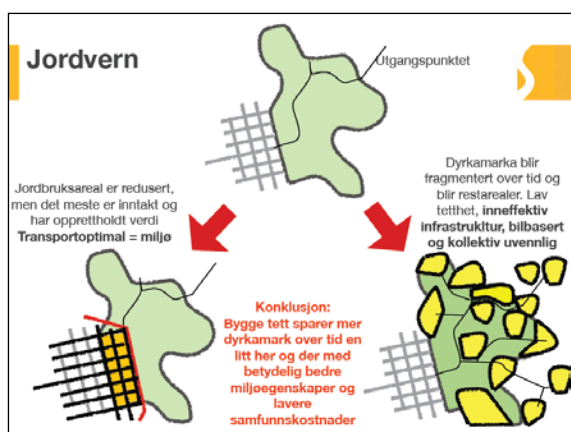
Figur 3 Utvikling av folketallet i perioden 2005 - 2025

Kommunal økonomi, økonomisk handlefrihet

I perioden 1998 til 2007 ble det gjennomført store kommunale investeringer blant annet i idrettshall, sykehjem, skoler og barnehager med påfølgende høy gjeldsandel. I samme periode og spesielt de siste årene, har investeringene vært relativt høye for vann- og avløpsanlegg. Gebyrnivået, spesielt for avløp, er følgelig relativt høyt. I tillegg til gebyrer er det store finansieringsbehovet tilknyttet teknisk infrastruktur løst ved utbyggingsavtaler.

De senere årene er gjeldsandelen vesentlig redusert ved salg av aksjer. En del midler er avsatt på fond som gir en viss handlefrihet. Kommunens økonomi er i dag fortsatt meget anstrengt, spesielt med hensyn til forventet stor vekst i folketallet. Finansiering av investeringer for å dekke økt tjenestekapasitet er en av de mest sentrale økonomiske utfordringene.

Hovedsakelig av økonomiske motiver har det vært debatt om skolestruktur i kommunen. En avklart skolestruktur er en viktig premisse for god kommunal planlegging og realisering av vedtatte planer.

Jordvern

Stedsdannelse

Utbyggingsbehov

Som følge av vekst i folketallet er boligbygging med tilhørende infrastruktur stor. Etterspørselen og følgelig ubyggingen av nye boliger har vært og vil være størst i tettstedene Buvika og Børsa. Høy aktivitet innen boligbyggingen kommer som en følge av kommunens sentrale beliggenhet med korte avstander til arbeidsmarked, tjeneste- og underholdningstilbud i Trondheim, Orkanger og Melhus. Prognosert behov for nye boliger pr år fram til 2018 er i IKAP beregnet til 54 for Skaun kommune. Dette er for lavt. I vekstmodellen for folketallsutviklingen er forutsatt 80 boliger pr år. Kommunen har avsatt tilstrekkelig areal for å ta denne veksten i arealplan, men dette er avhengig av boligtyper og lokalisering. Videre er det behov for en del områdeplaner for å videreutvikle større sammenhengende sentra og boligområder.

En viktig utfordring er å finne den riktige balansen i andelen av ulike boligtyper, - eneboliger, rekkehus, leiligheter. Videre er lokaliseringen av de ulike boligtypene i forhold til infrastruktur og tjenestetilbud svært viktig. Fram til i dag har etterspørsel etter eneboliger vært større enn andre boligtyper. Spredt boligbygging etter dispensasjon fra arealplan kan være en utfordring. Slike saker må sees i lys av overordnede planer.

Stedsdannelse, friluftsliv og folkehelse

Stedsdannelse, møteplasser og trivsel

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø, herunder tjenestetilbud

Utviklingen av fritidstilbudet i kommunen har vært positiv ved utbygging av idretts- og friluftsanlegg. Kulturlivet i kommunen er meget bra.

Kartlegging av helsetilstanden for kommunens innbyggere og hvilke faktorer som virker inn på denne er god. Generelt er helsetilstanden i befolkningen tilnærmet landsgjennomsnittet. Utfordringene er å øke livskvaliteten og folkehelsen gjennom økte forebyggende tiltak. Videre er gjennomføringen av samhandlingsreformen en sentral utfordring de nærmeste årene.

Et svært viktig satsningsområde er å gi barn og unge gode utviklingsmuligheter. Høg kvalitet på det pedagogiske tilbudet må fortsatt ha høg prioritet.

Gjennomførte innbygger- og brukerundersøkelser de siste to årene viser at innbyggernes tilfredshet med tjenestetilbudet i kommunen ligger på landsgjennomsnittet eller bedre. Intensjonene er å forbedre tjenestene i samsvar med brukernes forventninger gjennom stadige forbedringstiltak på grunnlag av videre spørreundersøkelser og dialog med brukerne.

Klima og energi

Som følge av store kvikkleireområder i kommunen, har en stort fokus på å forebygge erosjon og rasulykker langs bekker, elver og sjø. Omfattende tiltak er utført de senere årene. Av hensyn til forventet havnivåstigning foreslås i forslag til revidert vannbruksplan en minimum kotehøyde for sluker i bygninger. Ved jevnlig revideringer av risiko- og sårbarhetsanalysen skal beredskapen i forhold til forventede klimaendringer prioriteres høyt.

I samsvar med nasjonale føringer og IKAP har kommunen tilrettelagt for kollektivtransport spesielt ved to store parkeringsanlegg med bussholdeplasser. Videre har en gjennom Trondheimsregionen fått reduserte takster for kollektiv busstransport langs ny E 39 og Fv 800. Dette har bidratt til en betydelig økning i bruken av kollektivtilbudet. Utfordringen er å øke parkeringskapasiteten i takt med behovsøkningen. Videre å lokalisere utbyggingen av boliger nært opp mot disse tilbudene.

Omlegging fra oljebasert energiforsyning til mer klimavennlige energikilder for kommunale anlegg og private boliger er fortsatt en utfordring. Flere utredninger om lokale sentralvarmeanlegg har ikke vist tilstrekkelig økonomisk gevinst. I nye kommunale bygninger installeres vannbåren oppvarming. Tilsvarende anlegg anbefales gjennom byggesaksbehandlingen overfor private utbyggere.

Buvika

Børso

Tettstedsutvikling

Gjennom omfattende tettstedsplaner, flatereguleringsplaner (områdeplaner) og oppfølging i de enkelte byggeprosjektene er Børso og Buvika i ferd med å utvikle seg til to tettsteder med meget høy arealutnyttning og god teknisk infrastruktur. I planene er det lagt til rette for aktiv livsstil og økt friluftsliv ved sammenhengende gang- og sykkelveier og grønne korridorer som knytter sentrum, skoler, barnehager til idrettsanlegg, friluftområder og utmark. En tilsvarende stedsplanlegging og oppfølging mangler for Viggja og Venn.

Tettstedsplanene for Børso og Buvika legger til rette for sentrumsrelatert næringsvirksomhet. Grunnet korte avstander og stor arbeidspendling til Trondheim og Orkanger er handelslekkasjen meget høy. Dette medfører en mindre næringsutvikling i tettstedene enn det som er ønskelig.

Samferdsel og infrastruktur

Ny E 39 med nedklassifisering av tidligere trase og oppgradering av store deler av riks- og fylkesveinettet har gitt en betydelig bedring av veinettet i kommunen. Utbedring av Fv 802 fra Tåbrua og fram til Rv 709, Rv 709 ved Eggkleiva og omlegging og utbedring av fylkesveiene vest for Børsa sentrum er sentrale utfordringer.

Trafikksikkerheten i kommunen vektlegges ved årlige revisjoner av trafikksikkerhetsplan, – utfordringen er finansiering. Kommunen har en relativt høy andel barn med biltransport til og fra skole. Ved spredt boligbygging bør trafikksikkerheten tillegges økt vekt. Det er registrert flest skadde/døde for aldersgruppen 15 til 19 år i Skaun, det må prioriteres et forebyggende arbeid for denne gruppen.

Universell utforming av gang- og sykkelveier har fått økt oppmerksomhet. Oppgradering av anlegg som er bygd før disse hensyn ble vektlagt er en finansiell utfordring.

Kommunen har en høy standard på vann- og avløpsanleggene. Tross dette gjenstår en del oppgradering av ledningsnett og renseanlegg som bør gjennomføres. Sikringen av kommunal drikkevannskilde er god og vannkvaliteten på det kommunale drikkevannet er meget høy. De største utfordringene er knyttet til de private vannverkene.

Verdiskaping og næringsutvikling

Regulering av et egnet næringsareal for areal- og transportkrevende næringsvirksomhet er en meget viktig utfordring for å beholde eksisterende næringsvirksomhet i kommunen og legge til rette for nye aktører. Økt næringsvirksomhet vil generelt redusere arbeidspendlingen til nabokommuner.

Rasjonaliseringen i landbruket har ført til nedgang i antall aktive bruk og sysselsatte i næringen. Det er flere årsaker til dette – lønnsomheten i næringen, mer rasjonelle driftsmetoder, arbeidstid sammenlignet med tilbudet i nærliggende by og tettsteder.

Kommunen har det siste året gitt ungt entreprenørskap økt prioritert.

Natur, kultur og landskap

Kommunen var tidlig ute med en vedtatt strandsonenplan. Målsettinger og reguleringer i denne planen er tatt inn i arealplanen.

Kommunen må snarest og innen 2015 utarbeide en vannforvaltningsplan.

I Skaun kommune er lønnsomheten og rasjonaliseringen i landbruket en større trussel mot endringer i kulturlandskapet enn faren for nedbygging. Dette er utfordringer først og fremst for den nasjonale politikk og planlegging.

Kartlegging av naturmangfoldet er en meget viktig utfordring, - spesielt innenfor kommunens nordre arealer som er under størst utbyggingspress. Tilsvarende burde kommunen ha en lett tilgjengelig og oppdatert oversikt over kulturminner.

Strategiske prioriteringer ved revisjon av samfunnsplanen

Med utgangspunkt i utfordringsbildet har en valgt å sette fokus på følgende strategiske tema:

- Forslag til ny visjon for samfunnsutviklingen. Visjon skal vise en overordnet og klar retning for kommunens utvikling.
- Fem hovedtemaer er valgt som strategisk viktige tema for utforming av hovedmål i samfunnsplanens dimensjon ”samfunn”. Hovedtemaene er: Kultur, folkehelse, boforhold, næring og miljø.
- I samsvar med planstrategiens planbestemmelser skal en ende opp med tre maks fire hovedmål for å gi en klar utviklingsretning innen dimensjonen samfunn. For de øvrige dimensjonen tjenester, organisasjon og økonomi er det tilstrekkelig med et hovedmål pr dimensjon. Suksessfaktorene gir en mer nyansert presisering av de overordnede målene og dermed retning og rammer for fireårs- og ettårstiltakene i handlingsplanen.

Venn

Viggja